

10.02.2026

„Nikt nas nie uczył, jak wychowywać dzieci autystyczne”. Spotkanie z Teresą Naidoo i Magdaleną Wanat

6 grudnia 2025 roku w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym (POSK) w Londynie, Teresa Naidoo i Magdalena Wanat, mamy autystycznych dzieci, uczestniczyły w sympozjum „Razem dla dzieci. Jak wspierać rodziny i nauczycieli w pracy z dziećmi z autyzmem”, zorganizowanym przez Polski Uniwersytet na Obczyźnie (PUNO). W tym samym wydarzeniu w ramach panelu literackiego wzięły udział Beata Koper, Ewa Pakalska i Mariola Wilczak, uczestniczki projektu „Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata”. Wspólne spotkanie pozwoliło spojrzeć na mówienie i pisanie o spektrum autyzmu z różnych perspektyw, skonfrontować ujęcie naukowe z narracjami rodzicielskimi - opowieściami matek o ich realnych, codziennych doświadczeniach.

Teresa Naidoo, mama ośmioletniej dziewczynki w spektrum autyzmu i z chorobą genetyczną CMT, mówi, że jej życie to nieustanna podróż przez różne światy, te realne i te emocjonalne, te kulturowe i te związane z medycyną. Jej córka nie potrafi komunikować się w tradycyjny sposób, ale brak mowy jest tylko jednym z wyzwań, z którymi rodzina musi mierzyć się każdego dnia.

Magdalena Wanat jest mamą autystycznego chłopca, którego wychowuje sama. Pewnego dnia jej syn przestał mówić, jeść, utrzymywać kontakt wzrokowy, przestał reagować na swoje imię. O rodzicach takich jak ona sama mówi, że co dzień rano zastanawiają się, czy ich dziecko się wyśpi, czy bus przyjedzie o odpowiedniej godzinie, czy nie zdarzy się w ciągu dnia cokolwiek, co zaburzy jego harmonogram działania. Zmagają się z trudnościami ekonomicznymi, brakiem odpoczynku. Poczucie osamotnienia, bezradności i konieczność nieustannej walki z problemami systemu opieki, ale także potrzeba przebywania wśród ludzi o podobnych doświadczeniach wpłynęły na decyzję Magdaleny o założeniu fundacji „Nie bój się – jestem Autyzm”. Dziś organizuje wydarzenia i tworzy przestrzeń, w której dzieci autystyczne nie są oceniane przez pryzmat swoich zachowań, a rodzice nie czują się samotni i odizolowani. Przyznaje, że gdyby nie autyzm jej dziecka, nie robiłaby wydarzeń dla rodzin i dzieci, nie wiedziałaby i nie rozumiała, czym jest autyzm.

Więcej o Bohaterkach odcinka:

Teresa Naidoo - doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, prodiakan Wydziału Nauk Społecznych, kierownik Zakładu Studiów o Afryce na PUNO w Londynie, wykładowczyni i badaczka współczesnej historii i kultury, antropologii historycznej i historii społecznej. Uczestniczka projektów i wydarzeń naukowych. Autorka artykułów publikowanych w czasopiśmie naukowych i popularnonaukowych na temat II wojny światowej, emigracji, historii społeczeństw afrykańskich i wielokulturowości.

Magdalena Wanat - założycielka i prezeska fundacji „Nie bój się – jestem Autyzm” (<https://dbaia.co.uk/>), organizatorka wielu inicjatyw i wydarzeń dla osób autystycznych i ich rodzin.

W rozmowie wymieniono:

- Fundacja „Nie bój się – jestem Autyzm”: <https://dbaia.co.uk/>
 - Baza wolontariuszy „5am Heroes - Razem dla innych”: <https://5amheroes.com/>
 - *Matki pingwinów*. [Serial]. Reż. Klara Kochańska-Bajon i Jagoda Szelc, 2024.
 - reportaż w programie *Uwaga* – zob. <https://kobieta.onet.pl/wiadomosci/matka-walczy-o-pomoc-dla-chorego-syna-hejt-i-samotnosc-na-co-dzien/enprylb>
-

Oparte na doświadczeniach **narracje rodzicielskie** pozwalają rodzicom edukować siebie nawzajem, ale i otoczenie, poszukiwać wsparcia, przeciwstawiać się barierom systemowym, pomagać innym, wprowadzać zmiany. Zapisane w formie dźwiękowej, artystycznej lub literackiej obejmują również książki napisane przez rodziców oraz antologie i zbiory opowieści, m.in.:

- Niklewska Anna, *W drodze na spotkanie z moją córką* (2020).
 - Katarzyna Michalczak, *Synu jesteś kotem* (2023).
 - Eliza Kącka, *Wczoraj była się zła na zielono* (2024).
 - Romana Vrede, *Charlie, autysta wspomniały* (2021).
 - Agnieszka Wysokowska, *Odnajdź swoje dziecko, potem zajmij się autyzmem* (2024).
 - Rafał Mortuik, *Autistic Son, Desperate Dad: How one family went from low- to high-functioning* (2018) / [wyd. polskie:] *Autystyczny syn, zdesperowany tata: Jak dotknięta zaburzeniem rodzina zaczęła funkcjonować* (2019).
 - Joanna Omylak, *50 twarzy matki dziecka na zawsze* (2025).
 - Jacek Hołub, *Niegrzeczne. Historie dzieci z ADHD, autyzmem i zespołem Aspergera* (2020).
-

**Seria podcastu
"Spotkania
Biuletynu",
zatytułowana
"Polonistyka
zaangażowana",
realizowana jest**

**w ramach projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata".
Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach programu
Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa II”
(numer projektu: NdS-II/SP/0264/2024/01).**

Strona internetowa projektu: <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/projects/polonistyka-wobec-wyzwan-wspolczesnego-swiata,1851/details>

Opracowanie odcinka: Mariola Wilczak

Intro i outro

- Muzyka Piotr Lakwaj, czyta Aldona Brycka-Jaskierska
- Producent: Torba reportera i podcastera

Identyfikacja wizualna: Klaudia Węgrzyn

Media społecznościowe "Biuletynu Polonistycznego":

- <https://www.facebook.com/BiuletynPolonistyczny/>
 - https://twitter.com/B_Polonistyczny
 - <https://www.youtube.com/@biuletynpolonistyczny8801/>
-

Linki:

- <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/events/summary/miedzynarodowe-interdyscyplinarne-symposium-razem-dla-dzieci-jak-wspierac-rodziny-i-nauczycieli-w-pracy-z-dziecmi-z-autyzmem,3275/details>
- <https://open.spotify.com/episode/20jOV527A71zonY806pHi2>
- <https://youtu.be/WXWRbyH1XEc?si=j1rdjVV3wzp8qFJZ>
- <https://www.spreaker.com/episode/nikt-nas-nie-uczyl-jak-wychowywac-dzieci-autystyczne-spotkanie-z-teresa-naidoo-i-magdalena-wanat--69863011>

Słowa kluczowe: autyzm, wielokulturowość, zaburzenia komunikacji ze spektrum autyzmu, narracje opiekuńcze, spektrum autyzmu, niepełnosprawność, rodzicielstwo, narracje rodzicielskie

Rozmówca: Mariola Dorota Wilczak

Rozmówca: Teresa Naidoo

Rozmówca: Magdalena Wanat